

Fler unga företagare

**Sex förslag som kan hjälpa ungdomar att
förverkliga sina drömmar.**

Miljöpartiet vill underlätta för unga människor att starta och driva företag. Så kan fler förverkliga sina drömmar och ungdomsarbetslösheten minskas. Bland 18–30-åringar finns fler som kan tänka sig att starta företag än i någon annan åldersgrupp. Trots det är det färre företagare i denna grupp än i någon annan. Med rätt stöd och bättre information kan detta ändras.

Förslagen i korthet:

1. Inför ett nytt statligt företagslån för unga, med villkor som liknar CSN:s studielån.
2. Slopa egenavgifterna under de två första åren för alla nystartade enmansföretag med ägare under 26 år.
3. Ge den ideella organisationen Ung Företagsamhet medel att nå ut till alla gymnasieskolor med sin verksamhet.
4. Ge en lämplig myndighet i uppdrag att samordna information till ungdomar som vill starta eller nyligen startat eget företag.
5. Inför ett permanent stöd till aktörer som hjälper unga att starta företag.
6. Utveckla Starta eget-bidraget. Sänk åldersgränsen till 20 år. Slopa kravet på att vara arbetslös.

Sammanlagd kostnad för förslagen: 85 miljoner kronor per år.

Bättre förutsättningar för företagande och entreprenörskap är en nyckelfråga för att skapa nya jobb och stärka näringslivet och samhällsekonomin. 98 procent av Sveriges företag är småföretag och de senaste tjugo åren har fyra av fem nya jobb skapats i företag med färre än 50 anställda. Småföretagen är viktiga för Sveriges välstånd och kan utvecklas till företag som anställer många hundra personer.

År 2005 träffades tre studenter på Handelshögskolan i Stockholm och började fundera på hur man kan sköta betalningar på Internet på ett säkert sätt. De startade företaget Klarna, som idag har över 800 anställda i sju länder.

Ett år senare satt två unga musikintresserade och IT-kunniga killar i en lägenhet i Rågsved utanför Stockholm och försökte hitta på namn till sitt nystartade företag som skulle leverera strömmad musik på nätet. De fastnade för namnet Spotify. Idag har företaget 1 000 anställda och levererar sina tjänster i de flesta länder i Europa, samt i USA, Australien och Nya Zeeland.

Sverige behöver skapa förutsättningar för fler sådana framgångshistorier. Företagande är inte en slags stödjande arbetsmarknadsåtgärd eller sista utväg, utan en möjlighet och en attraktiv karriärväg för ungdomar med vilja, drivkraft och goda idéer.

Unga vill starta eget

En av de största samhällsutmaningarna är att få fler unga i arbete. Ungdomsarbetslösheten är högre i Sverige än i jämförbara länder i Europa, som till exempel Danmark, Tyskland, Nederländerna och Finland.

Tillväxtverkets stora entreprenörskapsbarometer visar att ingen annan ålderskategori är mer intresserad av att starta företag än just ungdomarna. Hela 68 procent i åldersgruppen 18–30 år kan tänka sig att bli företagare. Kunskapen om företagande och tron på att man skulle klara av att starta företag har dessutom ökat mellan åren 2004 och 2012. Trots detta är unga personer underrepresenterade som företagare. Endast fyra procent av 18–30-åringarna är företagare, vilket innebär att skillnaden mellan viljan att vara företagare och det faktiska företagandet är som störst bland unga personer.

För Miljöpartiet är det uppenbart att potentialen bland de unga måste tas tillvara på ett bättre sätt. Många unga är intresserade av socialt entreprenörskap, och vill ta itu med samhällsutmaningar inom till exempel läkemedel, miljö och kommunikationer.

Flera studier visar att en huvudanledning till att så få unga startar företag är att de saknar kunskap om hur man gör och vart man vänder sig för att få information.¹ Byråkrati, övergripande strukturella hinder och trösklar gör att unga inte tar steget och startar företag.

Sex förslag som stärker ungt företagande

Svensk politik och samhällsdebatt präglas ännu av tankemönster som skapades under det gamla industrisamhället. Men arbetsmarknaden har förändrats snabbt sedan dess, och inställningen att unga ska bli ”anställningsbara” räcker inte till. Många unga kan och vill driva företag och vara den som anställer. Företagande och entreprenörskap behöver uppmuntras och ses som en väg till utveckling och självförverkligande för ungdomar.

Regeringen säger sig satsa på att minska ungdomsarbetslösheten och öka företagandet. Men hittills har det inte gett några nämnvärda resultat. Nu är det hög tid att gå från ord till handling. Inför höstbudgeten 2013 presenterar Miljöpartiet sex förslag för att stärka ungas företagande.

---

¹ Drivhuset Sverige och Tillväxtverket, Entreprenörskapsbarometern 2012

1. Inför ett nytt statlig företagslån för unga som startar eget företag

Hjärna.Hjärta.Cash är ett företag som investerar kapital och kompetens i människor och nya företag med bra affärsidéer. Man driver även stöd- och inspirationsprogram för entreprenörer och unga talanger, och projekt inom offentlig sektor, näringsliv och akademi. Den 29-årige grundaren Amir Sajadi föreslår att staten skulle kunna införa ett lån som motsvarar CSN:s studielån, för att ge unga entreprenörer möjlighet att utveckla sin affärsidé. Miljöpartiet delar hans uppfattning att staten bör öka insatserna för att ta tillvara ungdomars potential.

Miljöpartiet föreslår:

- Inför ett nytt statligt lån för ungdomar under 26 år som vill starta företag. Lånet kan ha en räntenivå och övriga villkor och krav som liknar CSN:s studielån.

För att få lånet ska den unge starta ett eget företag och i den mån det bedöms nödvändigt även vägledas i startskedet av lämplig myndighet² eller annan organisation. På samma vis som med starta eget-bidrag ska det finnas krav på bland annat hållbar verksamhetsidé, affärsplan och lönsamhet för att få lånet.

2. Slopa egenavgifterna under de två första åren för alla nystartade enmansföretag med ägare under 26 år.

Småföretagarna själva pekar ut arbetsgivar- och egenavgifterna som ett av de största hindren för att utvecklas och skapa nya jobb. Detta är även en nyckelfråga när det gäller ungt företagande. Det är i startfasen som de ekonomiska riskerna är störst och det är även då inkomsterna är lägst.

Miljöpartiet föreslår:

- Alla nystartade enmansföretag med en ägare som är under 26 år befrias från egenavgifter under de två första verksamhetsåren. Befrielsen från egenavgifter bör inte gälla mycket lönsamma företag.³ Riksdagens utredningstjänst (RUT) beräknar förslaget kostnad till cirka 30 miljoner kronor per år.

3. Mer entreprenörskap och företagande i skolan genom ökat stöd till Ung Företagsamhet

Inställningen att ”de unga måste bli anställningsbara” behöver kompletteras med alternativet att de även kan bli den som anställer. Redan i skolan bör samhället introducera möjligheten att ägna sig åt eget företagande, entreprenörskap och innovation.

Från och med hösten 2011 finns entreprenörskap med i grundskolans och gymnasiet läroplaner. Det är enligt Skolverket dels ”ett pedagogiskt

² Se förslag nr 4 i detta dokument om en lämplig myndighet som utses till samlande aktör.

³ Exakt begränsning bör fastställas i sedvanlig beredning på Finansdepartementet. För denna ungefärliga beräkning används en omsättningsgräns på 500 tkr/år.

förhållningssätt av entreprenöriellt tänkande, dvs att utveckla exempelvis initiativförmåga, kreativitet och samarbetsförmåga som ligger till grund för företagande”, dels ”mer specifika kunskaper i företagande”.

Skolornas huvudmän har stort utrymme att själva forma undervisningen. Omfattningen av entreprenörskap i undervisningen beror därför mycket på de enskilda skolorna och lärarna.

Skolverket lyfter som exempel på entreprenörskap i grundskolan fram företagsprojekt i skolan, övningsföretag och samverkan med näringslivet. På gymnasiet domineras entreprenörsarbetet av inslag från elevföretag som exempelvis Ung Företagsamhet (UF).

UF är en ideell, partipolitiskt obunden organisation med syfte att samverka med skolan för att införa företagsamhet i utbildningssystemet. Läsåret 2012/2013 omfattades ca 570 gymnasieskolor av UF:s koncept UF-företagande. Antalet elever som driver UF-företag har ökat kraftigt sedan 1990-talet:

År	92/93	00/01	05/06	08/09	12/13
Antal	2 729	10 118	11 735	18 462	22 451

Många av de elever som genomgått UF-företagande startar riktiga företag senare i livet. Eleverna är även nöjda med utbildningen och rekommenderar den till andra.⁴

Miljöpartiet föreslår:

- Ung Företagsamhet tillskjuts 30 miljoner kronor årligen med syfte att nå ut till fler elever med information och praktisk handledning⁵ i att driva eget företag. Ett sådant tillskott ger dem möjlighet att nå ut till Sveriges samtliga gymnasieskolor. Noggrann uppföljning av hur Ung Företagsamhet använder pengarna ska ske för att kunna utvärdera resultatet av satsningen och besluta om framtida stödnivå.
- Vi föreslår också att alla elever på gymnasieskolans yrkesprogram får möjlighet att driva UF-företag inom ramen för gymnasiearbetet. Det skapar tydliga signaler om att eget företagande är möjligt val för elever som går de yrkesförberedande gymnasieprogrammen. Ung Företagsamhet ska ges möjlighet att erbjuda programspecifikt stöd till nyckelprogram som exempelvis estetiska programmet, naturvetenskapsprogrammet och framförallt yrkesprogrammen. Stödet kan utgöras av pedagogiskt material men även personal som kan stödja rektorer, lärare och elever.

⁴ Ung Företagsamhet, <http://www.ungforetagsamhet.se/kortfakta-om-ung-foretagsamhet>

⁵ Med praktisk handledning avses den typ av fiktiva företag som exempelvis UF hjälper de unga att driva.

4 och 5. Bättre information och stöd till unga som vill starta företag

Miljöpartiet har de senaste åren haft kontakt med många unga företagare och arbetslösa ungdomar och lyssnat på deras berättelser och förhoppningar om framtiden. Vi har också träffat organisationer som ger stöd till nya företagare. Ett gemensamt drag i berättelserna är att byråkrati, krångliga regler och oklar information är de största hindren för den som vill starta företag. Det är helt enkelt alldeles för höga trösklar för att starta företag i Sverige idag. Det är skadligt för sysselsättning, tillväxt och svensk konkurrenskraft.

Det finns många olika aktörer att vända sig till för den som vill starta företag. RUT har fått i uppdrag att inventera dem och funnit 18 stycken, bland andra Arbetsförmedlingen, Skatteverket, Vinnova, Almi, länsstyrelserna, kommunernas näringslivskontor, Nyföretagarcentrum, Drivhuset, Ung Företagsamhet.

Det stora antalet aktörer gör det svårt att överblicka vem som gör vad. Särskilt svårt kan det vara för unga som inte har så mycket kunskap om samhällets institutioner. Dessutom utgör ålderskategorin 18–30 år ingen prioriterad målgrupp och har hittills i liten utsträckning varit i fokus för stödaktörer, enligt den omfattande kartläggningen ”Entreprenörskapande stödaktörer för unga 18–30 år” av forskare vid Linköpings universitet. Många unga entreprenörer som vi talat med upplever också att myndigheterna inte förstår dem, man talar helt enkelt inte samma språk.

Miljöpartiet föreslår:

4. Ge en lämplig myndighet i uppdrag att fungera som samlande aktör för stöd till unga som vill starta företag. Myndigheten ska inte ta över andra myndigheters och organisationers uppgifter men så långt möjligt samla all kompetens på ett ställe, så att det räcker med ”en dörr in” för att hitta rätt. Myndigheten ska göra all nationell och regional information tillgänglig kostnadsfritt via telefon och webb. Lättillgänglighet och överskådlighet är nyckelorden.

5. Ge ett särskilt ekonomiskt stöd till aktörer som fokuserar på nyföretagande för ungdomar. Miljöpartiet satsar 25 miljoner kr årligen på att ge dem långsiktig stöd och bättre förutsättningar. Stödet ska fungera som en medfinansiering, där aktören står för 75 procent och staten för 25 procent, vilket innebär att stödet fullt utvecklat ger totalt 100 miljoner kronor per år för insatser för att hjälpa unga att starta företag. Aktörer kan till exempel vara företag, kommuner/regioner eller andra typer av organisationer.

6. Ett mera lättillgängligt starta eget-bidrag med sänkt åldersgräns

För att få starta eget-bidrag idag måste man vara inskriven på arbetsförmedlingen som arbetslös, riskera att bli arbetslös, eller inte anses ha förutsättningar att bli anställd. Det sänder helt fel signaler från samhället till ungdomar som vill starta eget företag. Att starta eget företag ska inte vara en sista utväg för dem som inte klarar av något annat, tvärtom bör det vara något positivt

som värderas högt av det offentliga.

För att få bidraget måste man också ha fyllt 25 år, förutom i särskilda undantagsfall som vid funktionsnedsättning. Andra kriterier är att man bedöms ha goda förutsättningar att driva företaget, att företaget bedöms bli lönsamt och ge varaktig sysselsättning och att stödet inte får snedvrída konkurrensen.

Miljöpartiet föreslår:

- Sänk starta eget-bidragets åldersgräns från 25 till 20 år utan undantag. Ta bort kravet på att man måste vara arbetslös eller riskera arbetslöshet för att få stödet. Man ska kunna gå direkt från arbete eller studier till att få starta eget-bidrag utan att behöva vara arbetslös en period emellan. Under en övergångsperiod kan man få starta eget-bidrag samtidigt som man har ett arbete, förutsatt att man kan redovisa att bidraget går till att starta eget företag. Kraven på en genomtänkt affärsidé och lönsamhet bör kvarstå, liksom stödets övriga villkor.

Miljöpartiet, september 2013

För mer information:

Esabelle Dingizian, ungdomspolitisk talesperson,
tel 070-560 08 08

Hanne Simonsen, pressekreterare, tel 072-560 54 45
info@mp.se, www.mp.se